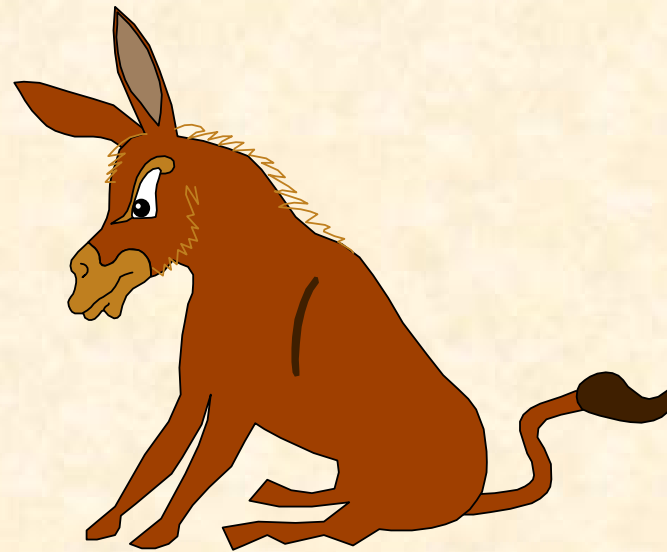

„Výukové programy“ aneb modely zkušenostního učení

Definice výukového programu

- 1. S akcentem na obsahový efekt - systém pečlivě vybraných a promyšleně uspořádaných témat, která by měla být předmětem vyučování a učení.
- 2. S akcentem na cílový aspekt - systém hierarchicky uspořádaných, vnitřně konzistentních, dobře vymezených a relativně kontrolovatelných požadavků, jejichž vyučování a učení má směřovat.
- 3. S akcentem na regulativní aspekt - systém optimálně spojující vnější řízení a autoregulaci žákovy učení tak, aby respektoval zvláštnosti konkrétních žáků, poznatky o učení a strategiích jeho řízení.

(Průcha, J. a kol., 1998)

Skupinová seminární práce „Výukový program“

informace pro studenty 2. ročníku NŠ

- Sestavení aktivit k výukovému programu, zpracování teoretické části a prezentace reklamy k výukovému programu je jednou z podmínek zápočtu v předmětu IVZ III
- Komplexní sestavení výukového programu, metodika a realizace s žáky je jednou z podmínek ke kolokviu z předmětu Praktikum z biologie, geologie a pěstitelství (jarní semestr 2008).
- Závěrečné hodnocení VP“ (jeho následná oprava, zhodnocení a odevzdání) pak podmínkou k zápočtu z předmětu Aplikovaná biologie (podzimní semestr 2008).

Výukový program organizace

- Výukový program je možné sestavovat pro následující zařízení:
- 1. Terénní středisko PdF MU v Brně - Kejbaly
- biotopy Kejbal (realizace VP- květen - červen 2008)
- zahrada Kejbal (realizace VP- květen - červen 2008)
- 2. ZOO Brno
- Vybraná témata (realizace VP - červen 2008)

Tvorba výukového programu

obecné informace

- Na tvorbě a realizaci výukového programu se podílí studenti skupinově (skupinu vždy tvoří 4-5 studentů 2. ročníku NS. Za jeho sestavení (tedy odbornou, později i didaktickou správnost) a realizaci tak odpovídá celá skupina.
- - Scénář, teorii a reklamu k VP budou studenti **odevzdávat koncem listopadu 2007,**
- **celý návrh výukového programu již v průběhu jarního semestru 2008** (přesný datum bude uveden v sylabu)
a ne až na konci semestru

Odevzdáváte vše v **elektronické podobě do odevzdáárny předmětu na IS MU,** po kontrole vyučujícím i v **písemné - tištěné podobě**

- Při tvorbě VP si můžete zvolit, zda bude VP sestaven pro celou zahradu nebo pouze pro určitá stanoviště.

Výukový program na Kejbalech

- Jednou z možností, kde vytvářet a následně realizovat výukový program je Terénní pracoviště katedry biologie PdF MU v Brně - Bohunicích, Vinohrady 100, tel. 547213708
- Pokud studenti budou plánovat přípravu a realizaci programu v době, kdy na pracovišti neprobíhá výuka, doporučujeme telefonicky se domluvit termín s technickými pracovníky, kteří mají na pracovišti Kejbaly službu do 18 hodin.
- Veškeré informace k VP najdete na e-learningu IS MU
soubor: výukové programy.
- Při tvorbě VP se můžete obrátit na ing. Jedličkovou, ing. Křivánkovou, Mgr. Božkovou, Mgr. Tymrákovou - Frýzovou.

Výukový program na Kejbalech

- Pokud sestavujete VP na Kejbaly, doporučujeme vám domluvit si pro následnou realizaci již nyní na praxi třídu (skupinu žáků) sami. Budete žáky a školu znát.
- Termíny pro realizaci VP - biotopy Kejbal jsou: květen-červen 2008. Přesný termín realizace (tzn. datum + čas) je nutné nahlásit vyučujícímu 2 týdny dopředu.
- Pokud si žáky nedomluvíte, zajistíme žáky z „Klinických škol“.
- Vaše práce s dětmi bude natáčena na video. S tímto materiálem se bude dále pracovat při analýzách na cvičení.

Požadavky a metodická doporučení pro sestavení a realizaci výukového programu

- Při sestavování výukového programu používejte již vytvořený formulář - scénář výukového programu (soubor na e-learningu), z důvodu přehlednosti a možné další publikace.
- Veškeré zdroje aktivit, obrázků, námětů, tzn. literaturu i elektronické zdroje je nutno citovat dle normy EU (viz IS MU a požadavky v IVZ II)
- Formulář scénář výukového programu obsahuje následující body:

1. Téma VP:

Téma VP volíte podle obsahu VP. Pokuste se neomezovat názvy VP pouze na skupiny zvířat či rostlin (př. Ryby).

2. Věk dětí (ročník):

Vyberte si třídu (věk dětí), pro kterou budete VP sestavovat. Pokud budete realizovat výukový program na konci školního roku tzn. v květnu - červnu 2008, je třeba program sestavit na základě probraného učiva v daném ročníku (viz RVP ZV).

Realizace výukového programu v období září - listopad 2008 (mimořádné případy) předpokládá sestavení výukového programu jako opakování předcházejícího ročníku.

3. Doba trvání VP:

Údaj zahrnující dobu, po kterou budete s dětmi pracovat. Do části „Scénář“ zařad'te také časový rozvrh jednotlivých činností (př. did. hra -15 minut apod.)

4. VVC:

Co chcete, co zamýšlíte dosáhnout. Cíle formulujte s ohledem na činnosti žáka.

5. Opěrné pojmy - pojmy které by děti měly znát z výuky a které mají sloužit k tvorbě **pojmu nových**. Nezahlcujte děti novými pojmy !! Používejte spíše **pojmy doplňující**, které rozšiřují učivo.

6. Organizační formy:

Organizační typ výuky, který bude vhodný jak z hlediska obsahu výukového programu, tak prostor Kejbal a ZOO

7. Metody

Výukový program by měl být pro děti motivační a opakovací. Vyhýbejte se příliš dlouhé metodě výkladu. Používejte metody, které jsou vhodné pro práci na Kejbalech a které zároveň děti baví. Využívejte aktivizující metody - diskusní, didaktické hry, práce s pracovními listy apod. Nezapomínejte na metodu **pozorování**. Můžete vkládat i aktivity z jiných předmětů (TV, VV, ČJ, AJ, M...), **ZÁKLADEM JE VŠAK UČENÍ O PŘÍRODĚ!**

Pokud bude ve výukovém programu zařazen test, kvíz, pracovní listy, soutěž je třeba v závěru uvést autorské řešení a způsob hodnocení.

8. Pomůcky

Do tohoto údaje neuvádějte přírodniny v zahradě a v ZOO - to je samozřejmostí. Do tohoto bodu patří Vámi přinesené a používané pomůcky (př. pracovní listy, pomůcky k didaktické hře apod.).

9. Literatura

Veškerá literatura, ze které jste čerpali při tvorbě výukového programu. Citace dle normy .

10. Obsah VP = rozpracování scénáře (metodika)

Obsahová část by měla být rozpracována tak, aby byla srozumitelná i čtenáři, který výukový program nesestavoval. *Je nutné rozepsat provedení hry, pomůcky, časovou dotaci. Stejně tak pokud budete do VP zařazovat řízený rozhovor, je třeba uvést jeho základní strukturu i Vámi očekávané odpovědi.*

Pozn. Proto nestačí ve VP uvést pouze např. ....nyní bude následovat didaktická hra s názvem: "Lesní zvěř".

11. Závěr VP

Ve výukovém programu se snažte využívat mezipředmětové vazby. Pokud je nezařadíte přímo do Vaší práce, zkuste je v závěru VP alespoň uvést a posléze třeba nabídnout učiteli. Výuka mimo školní třídu by měla být co nejvíce využita také v jiných předmětech př. VV, JČ.....

Nezapomeňte na odbornou správnost VP!!

**Nezapomeňte na závěrečné zhodnocení práce dětí
a pochvalu!**

Těšíme se na spolupráci při tvorbě výukových programů!

- Ing. Helena Jedličková
- Mgr. Iva Frýzová
- Ing. Dana Křivánková
- Mgr. Jitka Božková